

Naturvernforbundet

Jevnaker

Til Jevnaker kommune

Bergermoen/NOAH – krav om innsyn, miljøinformasjon og redegjørelse om beslutningsgrunnlaget for inngåelse av leieavtalen

Naturvernforbundet i Jevnaker viser til de framforhandlede avtalene (opsjonsavtale og leieavtale) mellom Jevnaker kommune og NOAH Environment AS om Bergermoen, samt kommunens svar av 28. juli 2026 på vår tidligere innsynsbegjæring om dialogen med Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA).

Vi skriver fordi Bergermoen-saken berører viktige spørsmål om natur, miljø, grunnvann, framtidig arealbruk, lokaldemokrati og kommunens forvaltning av fellesskapets arealer.

Vi legger til grunn at avtalene er forpliktende. Etter vårt syn gjør det det enda viktigere å få klarlagt hvilke vurderinger som faktisk ble gjort før kommunen inngikk en så omfattende og langsiktig avtale.

Vårt formål er å forstå hvilke vurderinger som lå til grunn for beslutningen, hvilket kunnskapsgrunnlag kommunen bygget på, og hvordan kommunen vurderte konsekvensene av å inngå avtalen på det tidspunktet den ble inngått.

Denne henvendelsen er:

- en anmodning om redegjørelse og avklaringer,
- et krav om dokumentinnsyn etter offentleglova,
- et krav om miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven.

Vi ber om at de delene av henvendelsen som gjelder dokumentinnsyn og miljøinformasjon behandles etter disse lovene. Dersom kommunen mener at enkelte dokumenter eller opplysninger kan unntas offentlighet, ber vi om konkret hjemmel, begrunnelse og vurdering av merinnsyn.

Vi ber om at dokumenter som allerede foreligger oversendes fortløpende.

Beslutningsgrunnlaget ved avtaleinngåelsen

Avtalene gir NOAH omfattende og langsiktige rettigheter knyttet til Bergermoen, herunder mottak, behandling, gjenvinning, uttak og deponering av masser innenfor rammene av nødvendige tillatelser. Punkt 6.1 beskriver virksomheten bredt, mens punkt 9.1 etablerer en leieperiode på 20 år uten ordinær oppsigelsesrett.

Naturvernforbundet ønsker derfor innsyn i hvilket beslutningsgrunnlag kommunen faktisk hadde da avtalen ble inngått.

Vi ber om:

- oversikt over alle rapporter, notater, analyser, vurderinger, e-poster og øvrige dokumenter som inngikk i beslutningsgrunnlaget,
- opplysninger om når dokumentene ble utarbeidet eller mottatt,
- opplysninger om hvem som utarbeidet dokumentene,
- eventuelle juridiske vurderinger av avtalen,
- eventuelle økonomiske vurderinger eller verdivurderinger,
- eventuelle risikoanalyser,
- eventuelle vurderinger av miljøkonsekvenser, framtidig arealbruk og samfunnsmessige konsekvenser,
- eventuelle vurderinger av kommunens rolle som grunneier, avtalepart og planmyndighet.

Dersom slike vurderinger ikke foreligger, ber vi om at dette opplyses uttrykkelig.

Tidslinje for saken

For å forstå prosessen ber vi kommunen redegjøre for den faktiske rekkefølgen av sentrale hendelser i saken.

Vi ber særlig om opplysninger om:

- første kontakt mellom kommunen og NOAH,
- inngåelse av opsjonsavtalen,
- oppstart av planarbeid,
- sentrale faglige utredninger,
- kontakt med Statsforvalteren,
- kontakt med DSA,
- kontakt med NGI og andre relevante fagmyndigheter,
- politiske behandlinger,
- administrative beslutninger,
- signering av leieavtalen,
- øvrige sentrale milepæler kommunen mener har hatt betydning for saksutviklingen.

Vi ber også kommunen redegjøre for hvilke vurderinger som forelå før avtalen ble inngått, og hvilke vurderinger som eventuelt er kommet til i ettertid.

Kommunens ulike roller i saken

Kommunen opptrer samtidig som:

- grunneier,
- avtalepart,
- planmyndighet,

- forvalter av fellesskapets arealer,
- representant for innbyggernes interesser.

Vi forstår at en kommune kan ha flere roller samtidig. Samtidig mener vi det er legitimt å spørre hvordan disse rollene er vurdert når kommunen inngår en omfattende avtale med en aktør som samtidig er tiltakshaver i en pågående plansak.

Vi ber derfor om innsyn i:

- kommunens vurderinger av rolleforståelse og rollekonflikter,
- vurderinger av hvordan tilliten til planprosessen skal ivaretas,
- vurderinger av hvordan kommunen skal sikre reell medvirkning videre i prosessen,
- vurderinger av hvordan kommunens rolle som planmyndighet påvirkes av avtalen,
- vurderinger av om avtalen kan påvirke kommunens framtidige handlingsrom.

Avtalens betydning for senere beslutningsprosesser

Et sentralt spørsmål for Naturvernforbundet er om kommunen vurderte hvilke konsekvenser avtalen kunne få for senere beslutninger og prosesser.

Vi viser særlig til leieavtalens:

- punkt 6.1 om virksomhetens omfang og formål,
- punkt 6.2 om adgang til endringer i virksomheten,
- punkt 7.3 om kommunens plikt til å «lojalt medvirke»,
- punkt 9.1 om 20 års leieperiode uten ordinær oppsigelsesrett,
- punkt 9.2 om mulig forlengelse av leieforholdet,
- punkt 29.3 om begrensninger i kommunens disposisjonsrett over området.

Vi ber om innsyn i og redegjørelse for:

- om kommunen vurderte at avtalen kunne påvirke senere planprosesser,
- om kommunen vurderte at avtalen kunne påvirke framtidige politiske beslutninger,
- om kommunen vurderte hvordan avtalen kunne påvirke innbyggernes tillit til prosessen,
- om kommunen vurderte konsekvensene for framtidige kommunestyrers handlingsrom,
- om kommunen vurderte om avtalen kunne skape forventninger om framtidig realisering av prosjektet.

DSA, kunnskapsgrunnlag og føre-var-prinsippet

Kommunen har tidligere opplyst at DSA ikke var involvert da opsjonsavtalen ble inngått, og at dialogen med DSA i hovedsak har vært knyttet til informasjonsmøtet 24. august 2026.

Samtidig fremgår det av avtalens punkt 7.2 at det kan bli aktuelt med tillatelser fra blant annet DSA dersom virksomheten skal omfatte alunskifer eller andre syredannende bergarter.

Vi ber derfor om innsyn i:

- all korrespondanse mellom kommunen og DSA,
- all korrespondanse mellom kommunen og Statsforvalteren,
- all korrespondanse mellom kommunen og NGL,
- kommunens vurderinger av når disse fagmyndighetene burde involveres,
- kommunens vurderinger av om kunnskapsgrunnlaget var tilstrekkelig da avtalen ble inngått,
- kommunens vurderinger av føre-var-prinsippet i saken.

Avtalens punkt om «lojal medvirkning»

Naturvernforbundet er særlig opptatt av bestemmelsen i punkt 7.3, hvor kommunen forplikter seg til å «lojalt medvirke» dersom kommunens signatur er nødvendig for søknader eller dokumenter som gjelder tiltak avtalen omfatter.

Vi ber om innsyn i:

- juridiske vurderinger av bestemmelsen,
- vurderinger av bestemmelsens rekkevidde,
- vurderinger av forholdet mellom bestemmelsen og kommunens rolle som planmyndighet,
- eventuell korrespondanse mellom kommunen og NOAH om forståelsen av bestemmelsen.

Økonomi, risiko og sikkerhetsstillelse

Avtalen fastsetter en årlig leie på 2,5 millioner kroner for et areal på om lag 320 dekar. Samtidig følger det av punkt 13.1 at NOAH ikke skal stille sikkerhet direkte overfor kommunen.

Vi ber om innsyn i:

- takster og verdivurderinger,
- vurderinger av om leien er markedsmessig,
- vurderinger av avtalens samlede økonomiske verdi,
- vurderinger av kommunens risikoeksponering,
- vurderinger av hvorfor det ikke ble krevd direkte sikkerhetsstillelse overfor kommunen,
- eventuelle samfunnsøkonomiske analyser av prosjektet.

Framtidig arealbruk og langsiktige konsekvenser

Avtalens punkt 32 legger til grunn at framtidige tomtkjøpere må informeres om blant annet topptetting, sivevannsledninger, membraner og særlige grunnforhold. Dette indikerer at prosjektet kan legge føringer for arealets bruk langt utover selve driftsperioden.

Vi ber derfor om innsyn i:

- kommunens vurderinger av framtidig arealbruk,
- vurderinger av konsekvenser for framtidige næringstomter,
- vurderinger av eventuelle langsiktige begrensninger som følger av prosjektet,

10.08.2026

- vurderinger av betydningen for framtidige generasjoner.

Miljøinformasjon

Med hjemmel i miljøinformasjonsloven ber vi om all miljøinformasjon kommunen besitter knyttet til:

- naturmangfold,
- grunnvann og overflatevann,
- avrenning og sivevann,
- alunskifer og syredannende bergarter,
- radioaktive stoffer,
- støy, støv og trafikk,
- friluftsliv,
- samlet belastning på Bergermoen,
- framtidig arealbruk.

Avslutning

Vi beklager omfanget av denne henvendelsen. Samtidig gjelder saken et av de potensielt største natur- og arealinngrepene som kan gjennomføres i Jevnaker på mange år, med mulige konsekvenser for naturmiljø, landskap, grunnforhold og framtidig arealbruk i lang tid framover.

Vi mener derfor det er både rimelig og nødvendig å få klarlagt hvilket grunnlag kommunen bygget sin beslutning på da avtalen ble inngått.

For Naturvernforbundet er det sentrale spørsmålet enkelt:

Hvilke vurderinger forelå faktisk da kommunen valgte å binde opp Bergermoen gjennom avtalene med NOAH Environment AS, og vurderte kommunen konsekvensene av å inngå avtalen før sentrale faglige og planmessige prosesser var avsluttet?

Vi imøteser kommunens svar.

Med vennlig hilsen

Styret i Naturvernforbundet i Jevnaker